

פוליטיקה

כתב-עת למדע המדינה וליחסים בינלאומיים

גיליון מס' 3, יוני 1999

עורך אקדמי: ד"ר אבנר דה-שליט
המו"ל: המכון ליחסים בינלאומיים ע"ש לאונרד דיוויס, האוניברסיטה העברית

נושא הגיליון: מחשבה חברתית בישראל

"פוליטיקה" הוא כתב-עת אקדמי למדע המדינה וליחסים בינלאומיים, שמוציא לאור המכון ליחסים בינלאומיים ע"ש לאונרד דיוויס באוניברסיטה העברית, בשיתוף האגודה הישראלית למדע המדינה. זהו כתב-העת האקדמי היחיד בשפה העברית בישראל, שעוסק בנושאים של מדע המדינה ויחסים בינלאומיים.

"פוליטיקה" יוצא לאור פעמיים בשנה, בחודשים יוני ודצמבר. חלק נרחב מכל גיליון עוסק בנושא מרכזי: הגיליון הראשון (יוני 1998) - זהות ופוליטיקה בישראל; הגיליון השני (דצמבר 1998) - חוק חוקה ומשטר בישראל; הגיליון השלישי (יוני 1999) - מחשבה חברתית בישראל; הגיליון הרביעי (דצמבר 1999) - פוליטיקה ותקשורת בישראל; הגיליון החמישי (יוני 2000) - יישוב סכסוכים.

המאמר הפותח את הגיליון, "מדמוקרטיה הסדרית לדמוקרטיה משברית: המאבק על הזהות הקולקטיבית בישראל", נכתב על-ידי פרופ' ברוך זיסר וד"ר אשר כהן מהמחלקה למדע המדינה באוניברסיטת בר-אילן. במאמר דנים המחברים במתח בין החילוניות לבין המסורת והדת. הם מתייחסים לא רק למתח החברתי, אלא גם לביטוי הפוליטי מוסדי שלו, במסגרת שני מודלים אלטרנטיביים: "דמוקרטיה הסדרית" ו"דמוקרטיה משברית". המחברים מתייחסים במאמר גם לבחירות '99 ולתוצאותיהן.

"רוסו והחינוך לפטריוטיזם" הוא מאמרו של ד"ר יוסי יונה מהחוג לחינוך באוניברסיטת בן-גוריון בנגב. המאמר דן בחינוך לפטריוטיזם ונכתב על רקע ההתייחסות הצינית לפטריוטיזם מהזן ה"ישן", זאת שהדגישה לאומיות וביטחוניזם. יונה בוחן פטריוטיזם חלופית, אזרחית, חברתית, שיש בה ערבות הדדית.

המאמר "התנהגות אזרחית במדינה, בקהילה ובארגון" מסכם מחקר שערך ד"ר ערן ויגודה מהמחלקה למדע המדינה באוניברסיטת חיפה. מחקרו בוחן את הקשר בין תרומתם של אזרחים לחברה ולקהילה לבין תרומתם, מעבר לחובותיהם כעובדים, למקום עבודתם.

תרומה יוצאת-דופן ומעניינת במיוחד היא תצלומיהם של תלמידי בית-הספר לצילום במוסררה, ירושלים, בית-ספר לצילום בעל אוריינטציה חברתית. התצלומים מאירים כמה מבעיותיה הקשות של החברה בישראל. אבי סבג, מנהל בית-הספר, הקדים מבוא לתצלומים. את פרק המחשבה החברתית בישראל משלימים שני מאמרים קצרים במדור ביקורת ספרים. האחד דן בספר "סוגיות יסוד בדמוקרטיה הישראלית", שערך רפי כהן-אלמגור, בהוצאת ספריית פועלים. השני דן בכתב-העת "תכלת", שערך אופיר העברי, בהוצאת מרכז שלם.

"מחירה של הצלחה: חואן אטיליו ברמוגליה ומשבר ברלין", מאמרו של רענן ריין מהחוג להיסטוריה באוניברסיטת תל-אביב, הוא מאמר ראשון בתחום היחסים הבינלאומיים, שמתפרסם ב"פוליטיקה". המחבר בוחן את פעילותו של ברמוגליה, כמתווך במשבר ברלין באוקטובר-נובמבר 1948, כאשר כיהן כנשיא מועצת הביטחון של האו"ם. המחבר דן בשאלה כיצד אפשר להסביר שהדיפלומט מספר אחת של ארגנטינה זכה לשבחים ממנהיגים גדולים בעולם, אך הודח ממשרד החוץ הארגנטיני?